

ŘÁD VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ V CÍRKVI

OBSAH:

Preambule

Oddíl A. Výchova a vzdělávání v církvi

Čl. 1 Zásady a cíle výchovy a vzdělávání v církvi

Čl. 2. Obsah výchovy a vzdělávání v církvi

Čl. 3. Zaměření výchovy a vzdělávání v církvi

Oddíl B. Odpovědnost za výchovu a vzdělávání v církvi a jejich hospodářské zajištění

Čl. 4. Odpovědnost za výchovu a vzdělávání

Čl. 5. Hospodářské zajištění výchovy a vzdělávání

Oddíl C. Výchova a vzdělávání jednotlivých skupin

Čl. 6. Výchova a vzdělávání dětí

Čl. 7. Výchova a vzdělávání mládeže

Čl. 8. Výchova a vzdělávání katechumenů

Čl. 9. Výchova a vzdělávání laiků

Preambule

Cílem výchovy a vzdělávání v Českobratrské církvi evangelické je vést členy církve všech generací k Ježíši Kristu, k samostatné a živé víře, k odpovědnosti ve sboru, církvi, společnosti, ke křesťanské službě a pomoci a ekumenické spolupráci.

Církev však také přijímá spoluodpovědnost za společnost, v níž žije. Proto do své výchovy a vzdělávání zahrnuje působení ve školách, v diakonických střediscích nebo jiných sociálních zařízeních, v nemocnicích, ve vězeních, ve sdělovacích prostředcích, při své publikační práci a na všech místech, kde její členové žijí a působí.

Smyslem Řádu výchovy a vzdělávání v církvi je především vymezit místo, které výchova a vzdělávání v evangelické církvi mají, včetně jejich neodmyslitelné vazby na církevní sbory všech stupňů, podtrhnout jejich často generační a skupinové zaměření a vytvořit pro ně v církvi i odpovídající podmínky.

Oddíl A. Výchova a vzdělávání v církvi

Čl. 1. Zásady a cíle výchovy a vzdělávání v církvi

1. Základem výchovy a vzdělávání v církvi je její bohoslužebný život - především pak nedělní bohoslužby, při nichž se setkávají všechny věkové skupiny sboru a společně naslouchají Božímu poselství, přijímají svátosti a oslavují Pána Boha písněmi, chvalozpěvy a modlitbami.
2. Výchovnou a vzdělávací práci koná církev vedle bohoslužebných shromáždění i v dalších shromážděních a setkáních programově i obsahově zaměřených na určitou věkovou kategorii nebo na vybrané oblasti. Proto také pořádá účelová shromáždění ve sborech, seniorátní a celocírkevní setkání, dny, sjezdy, kursy, porady, ekumenická setkání, modlitební setkání, diskusní večery, vzdělávací programy, brigády, prázdninové pobyty, výlety apod. Pro účely výchovy a vzdělávání rovněž vydává různé pomůcky (příručky, časopisy, zpěvníky,

sborníky, brožury, apod.).

3. Otázky výchovy a vzdělávání v církvi jsou zařazovány do programů shromáždění církevních sborů na všech stupních.

Čl. 2. Obsah výchovy a vzdělávání v církvi

1. Obsahem výchovy a vzdělávání v církvi je poznávat Písmo svaté, naslouchat Božímu slovu dosvědčenému dílem Ježíše Krista a na slyšené slovo odpovídat v modlitbách i v životních postojích sborů i jednotlivců.

Čl. 3. Zaměření výchovy a vzdělávání v církvi

1. Řád výchovy a vzdělávání se zaměřuje na:
  - výchovu a vzdělávání dětí,
  - výchovu a vzdělávání mládeže,
  - výchovu a vzdělávání katechumenů,
  - výchovu a vzdělávání laiků.
2. Výchovu a vzdělávání kazatelů upravuje **Řád pro kazatele**.

Oddíl B. Odpovědnost za výchovu a vzdělávání v církvi a jejich hospodářské zajištění

Čl. 4. Odpovědnost za výchovu a vzdělávání

1. Za výchovu a vzdělávání v církvi odpovídají na všech stupních správní orgány církevních sborů (farního, seniorátního, povšechného). Výchova a vzdělávání jsou v rozhodující míře záležitostmi farních sborů. Sbory mohou ve výchově a vzdělávání spolupracovat. Senioráty a povšechný sbor spolupracují organizačně a metodicky.
2. Kde je to účelné, ustanovují správní orgány církevních sborů pro oblast výchovy a vzdělávání poradní odbory, případně pověřují k této práci určitého pracovníka. Vztah mezi poradním odborem a pověřeným pracovníkem upravuje statut poradního odboru vydaný správním orgánem příslušného církevního sboru. Poradní odbory v oblasti své působnosti a svého poslání výchovu a vzdělávání blíže sledují a organizačně i obsahově se na ní podílejí.
3. Poradní odbory jsou za svou práci odpovědné správnímu orgánu, který je ustanovil. Náplň práce a pravidla činnosti poradního odboru upravuje statut poradního odboru vydaný správním orgánem příslušného sboru, pokud **Církevní zřízení** nebo řády nestanovují jinak.
4. Poradní odbory plní zejména tyto úkoly:
  - dávají podněty pro práci v oblasti výchovy a vzdělávání,
  - předkládají návrhy na vhodné pomůcky a materiály pro výchovu a vzdělávání, připravují programy pro různá shromáždění
  - v rozsahu stanoveném statutem pořádají nebo připravují kurzy, rekreace pro rodiny i pro rodiny s dětmi s postižením, tábory pro děti, semináře pro učitele nedělních škol a pro pracovníky mezi mládeží, semináře pro křesťanské pedagogy apod.
5. Farní sbory pečují zejména o výchovu a vzdělávání ve sboru a v rodinách svých členů. Staršovstva dbají na to, aby se ve sborech v rámci výchovné a vzdělávací práce konala různá účelová shromáždění, sborové dny, biblické hodiny pro různé generace, rodinná setkání, diskusní večery apod. Starší se při návštěvách rodin zajímají o křesťanskou výchovu a vzdělávání dětí.
6. Seniorátní výbory pečují o to, aby se v seniorátech konala vzdělávací shromáždění (presbyterní konference, vzdělávání učitelů nedělních škol, setkání kurátorů, seniorátní pěvecký sbor apod.).
7. Synodní rada ustanovuje pro pastorační, výchovnou a vzdělávací práci:

A. pastorační pracovníky**B. poradní odbory**

- poradní odbor pro práci s dětmi
- poradní odbor mládeže (jinak též Celocírkevní odbor mládeže)
- poradní odbor pro laiky
- poradní odbor pro práci s lidmi s postižením
- popř. další podle potřeby

Synodní rada zajišťuje zprostředkování výměny zkušeností a nabídek programů mezi církevními sbory, zařízeními zvláštní církevní služby a v rámci ekumeny.

8. Synodní rada pověřuje určené pracovníky ÚCK nebo jiné celocírkevní pracovníky, aby se věnovali organizaci této práce, navštěvovali sbory a sledovali způsoby výchovné a vzdělávací práce v domácí ekumeně i v zahraničí.
9. Církevní sbory všech stupňů vyhledávají vhodné spolupracovníky pro výchovnou a vzdělávací činnost a pečují o jejich vzdělávání.

Čl. 5. Hospodářské zajištění výchovy a vzdělávání

1. Prostředky pro výchovu a vzdělávání v církvi zajišťují správní orgány příslušných církevních sborů v rámci svých rozpočtů.

Oddíl C. Výchova a vzdělávání jednotlivých skupin**Čl. 6. Výchova a vzdělávání dětí**

1. Místem křesťanské výchovy a vzdělávání dětí je především věřící rodina. Křtem nebo prezentací berou rodiče na sebe závazek, že budou své děti křesťansky vychovávat a vzdělávat. Svým příkladem ukazují dětem cestu víry a vedou je do obecenství sboru.
2. Výchova a vzdělávání dětí ve farním sboru probíhá při pravidelných bohoslužebných shromážděních, dětských bohoslužbách (v nedělní škole), biblických hodinách pro děti, výuce náboženství ve sboru či na školách, táborech, rodinných setkáních apod. Tato činnost se děje v misijní otevřenosti.
3. Staršovstvo pověřuje k této práci vhodné členy sboru a dbá, aby se na ni systematicky připravovali. Souběžně s péčí o děti se věnuje i jejich rodinám.
4. Ke křesťanské výchově a vzdělávání dětí patří také příprava ke confirmaci, která probíhá ve farních sborech v souladu s vyznáním a řády církve.

Čl. 7. Výchova a vzdělávání mládeže

1. Místem výchovy a vzdělávání mládeže jsou církevní sbory všech stupňů. Staršovstva sborů ve spolupráci s farářem pečují o vznik a působení skupin mládeže (sdružení) a vytvářejí prostor pro organizaci pravidelných setkávání, brigád, ekumenických setkání, diskusních večerů apod. Seniorátní výbory a synodní rada zaměřují svou pozornost zejména na seniorátní dny mládeže, seniorátní, resp. celocírkevní, kursy pro mládež, sjezdy mládeže, církevní brigády, vydávání potřebných pomůcek apod.
2. Sbory všech stupňů zřizují své poradní odbory mládeže. Virilním členem odboru je farář či jáhen ustanovený pro práci s mládeží v daném církevním sboru. Pokud není ustanoven, je virilním členem odboru jiný pověřený pracovník (farář, jáhen, pastorační pracovník, presbyter, sborový bratr či sestra). Členy poradního odboru jmenuje příslušný správní orgán podle návrhu mládeže, podaného na základě volby. Předsedové poradních odborů mládeže jsou jmenováni na základě zvláštní volby, kterou vykonají členové nově zvoleného odboru ze svého středu zpravidla na první schůzi svolané předsedou dosavadním.
3. Kromě činností uvedených v oddílu B tohoto řádu se práce odborů mládeže zaměřuje i na přípravu setkání a pomůcek, předávání informací mezi skupinami

- mládeže, zprostředkování účasti mládeže na správě církve a úsilí o založení skupiny mládeže tam, kde se dosud neschází.
4. Ve farních sborech, kde je to účelné, je odbor mládeže ustanovován na období jednoho roku a je nejméně tříčlenný.
  5. Seniorátní odbor mládeže (dále jen SOM) jako poradní odbor seniorátního výboru je ustanovován na období dvou let a má kromě virilního člena čtyři až devět členů a dva až čtyři náhradníky, z nichž nejméně polovina musí být z řad mládeže do 30 let. Počet členů a náhradníků poradního odboru stanovuje seniorátní výbor ve statutu poradního odboru. V SOM smějí být nejvýše tři členové z jednoho farního sboru.
  6. Celocírkevní odbor mládeže (dále jen COM) jako poradní odbor synodní rady je ustanovován na období dvou let a má kromě celocírkevního faráře nebo jáhna pro mládež devět členů a čtyři náhradníky. Čtyři členové COM a dva náhradníci musejí být faráři, případně jáhnové v činné službě. Nejméně polovina členů COM musí být z řad mládeže do 30 let. Práce COM se jako poradce účastní rovněž jeden zvolený zástupce bohoslovců zapsaných do seznamu kandidátů služby v církvi (viz **ŘSB čl. 2, odst. 2**).
  7. K jednáním se poradní odbory mládeže scházejí podle potřeby, nejméně jednou za tři měsíce. Z těchto jednání pořizují zápis.
  8. Předseda poradního odboru mládeže poskytne po svém zvolení poradním odborům vyššího stupně kontaktní adresu, na niž budou zasílány informace a materiály.
  9. Zprávy o své činnosti předkládají poradní odbory mládeže poradě zástupců mládeže a prostřednictvím správního orgánu příslušnému shromáždění (sborovému shromáždění, konventu, synodu).
  10. Porady zástupců mládeže jednají o záležitostech mládeže, volbou navrhují členy odboru mládeže a podávají návrhy příslušným správním orgánům církve. Poradu svolává příslušný odbor mládeže nejméně jednou za dva roky alespoň s měsíčním předstihem. Porada zástupců mládeže může být součástí jiné akce mládeže.
  11. Pokud ve farním sboru nebyl poradní odbor mládeže ustanoven, svolává poradu mládeže staršovstvo, je-li to účelné. Účastní se jí všechna mládež sboru. Porada volbou navrhne jednoho zástupce na sborové shromáždění. Je-li mladší 18 let, má pouze hlas poradní. Od staršovstva se očekává, že ho bude rovněž zvat na své schůze.
  12. Členy seniorátní porady mládeže jsou všichni přítomní mládežníci. Hlasovací právo mají členové SOM a tři zástupci z každého farního sboru. V případě přítomnosti 10 a více členů z jednoho farního sboru mají hlasovací právo čtyři zástupci daného farního sboru.
  13. Pokud je na seniorátní poradě mládeže přítomno méně než 40 členů s hlasovacím právem podle předchozího odstavce, přísluší hlasovací právo všem přítomným členům seniorátní porady mládeže. Počet členů s hlasovacím právem lze změnit na základě dohody SOM s příslušným seniorátním výborem. Tuto dohodu je SOM povinen oznámit nejpozději měsíc před seniorátní poradou mládeže všem účastníkům seniorátní porady mládeže.
  14. SOM navrhne na konvent dva zástupce a dva náhradníky s hlasem poradním a vyšle zástupce na celocírkevní poradu mládeže v počtu uvedeném v odstavci 15.
  15. Členy celocírkevní porady mládeže jsou zástupci seniorátů (jeden za každých 5 sborů v seniorátu) vyslaní seniorátními odbory mládeže, předsedové seniorátních odborů mládeže, virilní členové seniorátních odborů mládeže, členové COM a dva volení zástupci bohoslovců zapsaných do seznamu kandidátů služby v církvi (viz **ŘSB čl. 2, odst. 2**). Porada volbou navrhne na synod tři zástupce mládeže s hlasem poradním a tři náhradníky.
  16. Pro práci mládeže ustanovuje církev celocírkevního faráře nebo jáhna mládeže,

který za svou činnost odpovídá synodní radě. Celocírkevní farář mládeže organizuje ve spolupráci s COM práci mládeže na celocírkevní úrovni. Vztah mezi celocírkevním farářem mládeže a COM upravuje statut poradního odboru vydaný synodní radou.

17. Kandidáty pro volbu celocírkevního faráře mládeže vyhledává COM. S přihlédnutím k jeho doporučení předkládá synodní rada synodu návrh kandidáta (kandidátů) pro volbu celocírkevního faráře mládeže.
18. Synod volí celocírkevního faráře mládeže z kandidátů navržených synodní radou.
19. Celocírkevní farář mládeže je virilním členem COM, má všechna práva a povinnosti jeho člena, nemůže však být volen jeho předsedou.
20. Je-li místo celocírkevního faráře mládeže uprázdněné, přebírá odpovědnost za výkon jeho funkce synodní rada, která na základě návrhu COM pověří výkonem této funkce jiného vhodného pracovníka. Toto pověření pozbývá platnosti povoláním nového celocírkevního faráře mládeže.
21. Návrh povolací listiny celocírkevního faráře mládeže včetně souvisejících ujednání připraví synodní rada ve spolupráci s COM a kandidátem a předloží ho synodu jako součást návrhu kandidáta pro volbu.

Čl. 8. Výchova a vzdělávání katechumenů

1. Sbor katecheticky a pastoračně pečuje i o katechumeny a o ty, kteří žádají o přijetí do sboru. Součástí jejich vzdělávání jsou zvěst Písma, rozhovory o základech křesťanského vyznání, dějinách a uspořádání církve i podíl na životě sboru.

Čl. 9. Výchova a vzdělávání laiků

1. Výchova a vzdělávání laiků je přípravou širokého okruhu členů církve pro práci ve sborech na všech úrovních i pro jejich působení vně sboru, s důrazem na jejich individuální vzdělávání i na přípravu k práci v týmu.
2. Výchova laiků je zaměřena na členy sboru všech generací.
3. Jednotlivé prvky výchovy laiků v církvi stanovují a upravují "Zásady biblického a teologického vzdělávání laiků v církvi", které vydává synodní rada zpravidla na základě doporučení svého poradního odboru pro laiky.

Zpět na [obsah](#) / [seznam řádů](#)

Ke stažení: [verze pro tisk](#) ve formátu PDF

Tento řád je ve znění platném po 1. zasedání 36. synodu ČCE se změnami přijatými následujícími usneseními:

- *usnesení č. 13 přijaté 3. zasedáním 35. synodu ČCE*
- *usnesení č. 14 přijaté 2. zasedáním 34. synodu ČCE*
- *usnesení č. 24 přijaté 1. zasedáním 34. synodu ČCE*
- *usnesení č. 21 přijaté 4. zasedáním 33. synodu ČCE*